

جمع ۴ عدد

جمع‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 1 \\ + 3 \\ + 4 \\ + 2 \\ \hline 10 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 5 \\ + 2 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \\ + 6 \\ + 2 \\ + 1 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1 \\ + 7 \\ + 3 \\ + 2 \\ \hline \end{array}$$

جمع‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 2000 \\ + 4000 \\ + 2000 \\ + 3000 \\ \hline 11000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3000 \\ + 2000 \\ + 5000 \\ + 2000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 6000 \\ + 1000 \\ + 1000 \\ + 5000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 1000 \\ + 5000 \\ + 2000 \\ + 3000 \\ \hline \end{array}$$

مانند نمونه جمع‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 2 \text{ هزار} \\ 3 \text{ هزار} \\ + 5 \text{ هزار} \\ + 2 \text{ هزار} \\ \hline 12000 = 12 \text{ هزار} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 5 \text{ هزار} \\ + 5 \text{ هزار} \\ + 2 \text{ هزار} \\ + 2 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2 \text{ هزار} \\ + 7 \text{ هزار} \\ + 3 \text{ هزار} \\ + 4 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

جمع‌های زیر را انجام دهید.

$$۶۰۰۰ + ۳۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۲۰۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۳۰۰۰ =$$

$$۵۰۰۰ + ۵۰۰۰ + ۲۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

$$۷۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰ + ۱۰۰۰ =$$

مانند نمونه، مقدار پول‌های هر ردیف را بنویسید.

۱۳۰۰۰ تومان...

تومان .....

تومان .....

قیمت اجناس هر ردیف را حساب کنید.

۱۰۰۰ تومان

۲۰۰۰ تومان

۲۰۰۰ تومان

۵۰۰۰ تومان

..... تومان

۵۰۰۰ تومان

۳۰۰۰ تومان

۲۰۰۰ تومان

۳۰۰۰ تومان

..... تومان

۱۰۰۰ تومان

۳۰۰۰ تومان

۵۰۰۰ تومان

۳۰۰۰ تومان

..... تومان

آقای صادقی اجناس زیر را خرید.

۶۵۹۹۹ تومان

۴۵۳۰ تومان

۱۷۵۰۰ تومان

۳۲۴۸ تومان

او با ماشین حساب قیمت اجناس را حساب کرد و ..... ۹.۱ / ۲.۷۷ ..... تومان پرداخت کرد.

جمع‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$\underline{۳۵۲۷۴} + \underline{۲۳۰۹۶} + \underline{۶۷۸۴۱} + \underline{۹۱۳۰} =$$

$$\underline{۸۲۹۶۳} + \underline{۷۶۰۰۵} + \underline{۴۴۸۵۲} + \underline{۵۹۱۲۲} =$$

$$\underline{۹۱۰۴۵} + \underline{۶۹۴۲۸} + \underline{۸۳۲۰۶} + \underline{۹۳۰۰۷} =$$

$$\underline{۳۰۸۹۷} + \underline{۵۲۳۰۴} + \underline{۱۲۰۰۰} + \underline{۳۶۵۰۰} =$$

$$\underline{۴۴۸۷۰} + \underline{۹۸۰۲} + \underline{۷۲۳۰۵} + \underline{۱۰۸۵} =$$

$$\underline{۱۶۹۵۲} + \underline{۳۸۰۰۷} + \underline{۵۳۷۴۱} + \underline{۳۰۰۰۲} =$$

جمع چهار عدد با ماشین حساب

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.
 ۱- خانم بیات اجناس زیر را خریده است، قیمت آنها چند تومان می‌شود؟

۲۵۸۰۰ تومان

۱۴۷۰۰ تومان

۳۲۶۰۰ تومان

۱۲۹۰۰ تومان

تومان .....

۲- آقای نصرتی کالاهای زیر را خریده است. جمع صورت حساب او را بنویسید.

صورت حساب	
۴۵۴۰۰ تومان	برنج
۸۵۰۰ تومان	عدس
۳۰۰۰۰ تومان	چای
۷۳۵۰ تومان	کشمش پلویی
	جمع

۳- خانم محمودی روز جمعه مهمان دارد. او خوراکی‌های زیر را خریده است.

گوشت : ۲۸۷۶۰ تومان

سبزی : ۱۲۸۰۰ تومان

میوه : ۳۲۵۰۰ تومان

لیمو عمانی : ۵۳۴۰ تومان

جمع مبلغ پرداختی او را حساب کنید. .... تومان

۴- هفته‌ی گذشته آقای رفیعی همراه خانواده‌اش به نمایشگاه گل و گیاه رفتند. آنها موارد زیر را هزینه کردند :

هزینه رفت و برگشت : ۱۴۲۰۰ تومان

ناهار : ۴۸۷۰۰ تومان

گل : ۱۸۹۰۰ تومان

آب پاش : ۱۲۳۰۰ تومان

کل هزینه‌های آنها چقدر شده است؟ .... تومان

فعالیت

نام ۴ کالا و قیمت آنها را (که در هفته‌ی گذشته برای خانه‌ی شما خریداری شده است)

بنویسید و قیمت کل آنها را حساب کنید.

قیمت	نام کالا
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

جمع ..... تومان

ساعت

بلیت قطار تهران - تبریز

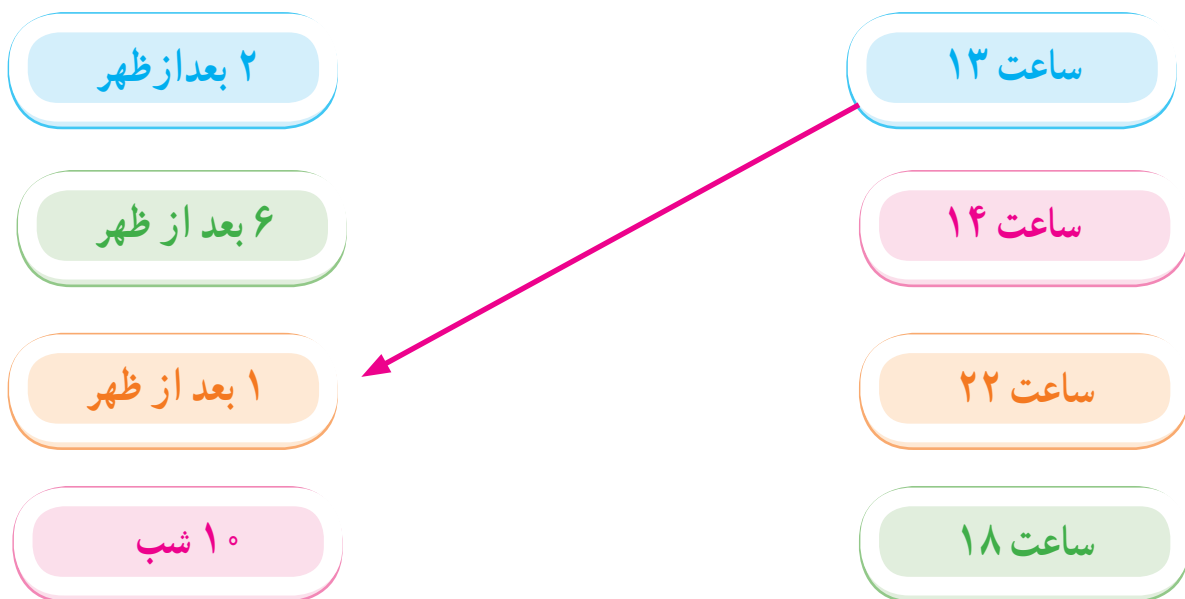
ساعت حرکت ۱۴:۳۰

برای این که کارها منظم و به موقع انجام شود
باید وقت شناس باشیم.

آیا
می دانید?

مانند نمونه به هم وصل کنید.

جاهای خالی را کامل کنید.

مسابقه شنا ساعت ۱۵ شروع می شود.

یعنی ساعت ..... بعد از ظهر

کلاس کامپیوتر ساعت ۱۹ شروع می شود.

یعنی ساعت ..... بعد از ظهر

مانند نمونه، زمانی را که هر یک از ساعت‌های زیر نشان می‌دهد، بنویسید.

ساعت ۱۷
بعد از ظهر ۵

ساعت .....
بعد از ظهر .....

ساعت .....
بعد از ظهر .....

ساعت .....
بعد از ظهر .....

ساعت .....
بعد از ظهر .....

ساعت .....
بعد از ظهر .....

ساعت در بعد از ظهر (۲)

مانند نمونه به هم وصل کنید.

۲:۲۰ بعد از ظهر

ساعت ۲۳:۱۰

۹:۳۰ شب

ساعت ۱۶:۲۰

۱۱:۱۰ شب

ساعت ۱۳:۴۵

۱:۴۵ بعد از ظهر

ساعت ۲۱:۳۰

جاهای خالی را کامل کنید.

ساعت ۱۳:۲۵ ؛ یعنی ساعت ..... بعد از ظهر

ساعت ۱۷:۱۵ ؛ یعنی ساعت ..... بعد از ظهر

ساعت ۲۲:۴۰ ؛ یعنی ساعت ..... شب

ساعت در بعد از ظهر (۲)

مانند نمونه جاهای خالی را کامل کنید.

ارومیه - خوی

ساعت حرکت : ۱۷:۳۰

بعد از ظهر .....

تهران - سنندج

ساعت حرکت : ۱۴:۲۰

بعد از ظهر .....

تبریز - سراب

ساعت حرکت : ۱۹:۴۰

بعد از ظهر ۷:۴۰ .....

کدام گزینه صحیح است؟

۱۵:۱۰

۲۰:۵۰

۲۱:۵۰

فعالیت

شما معمولاً در هر یک از زمان‌های زیر چه فعالیتی را انجام می‌دهید؟

..... ساعت ۱۶ :

..... ساعت ۱۹:۳۰ :

..... ساعت ۲۲ :

..... ساعت ۲۴ :

معلم از مینا و مریم خواست به ترتیب یک عدد چهار رقمی زوج و یک عدد چهار رقمی فرد بنویسند.
آیا آنها درست عمل کرده‌اند؟

زوج	فرد
۴۳۵۰	۶۲۴۷

مریم

مینا

حالا شما هم اعداد زیر را بنویسید.

عدد زوج سه رقمی .....

عدد فرد چهار رقمی .....

عدد زوج پنج رقمی .....

عدد فرد سه رقمی .....

مطب دکتر مقدم فقط در روزهای زوج باز است.

دکتر مقدم

متخصص داخلی

فقط روزهای زوج
تلفن :

یعنی روزهای : .....

در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

۱ ۱۰۰۰۰

۲ ۲۰۰۰۰

۳ .....

۴ .....

۵ .....

۶ .....

۷ .....

۸ .....

۹ .....

۱۰ .....

جدول زیر را کامل کنید.

۱۰۰۰۰	۲۰۰۰۰			

مقدار پول های هر خانه را بنویسید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

مانند نمونه مقدار پول لازم برای خرید هر جنس را مشخص کنید.

۵۰۰۰۰ تومان

۳۰۰۰۰ تومان

۱۰۰۰۰۰ تومان

فعالیت

با استفاده از اسکناس‌های ۱۰۰۰۰ تومانی که مربی در اختیار شما قرار می‌دهد، مقدار پول‌های زیر را جدا کنید.

۹۰۰۰۰ تومان

۷۰۰۰۰ تومان،

۶۰۰۰۰ تومان،

۲۰۰۰۰ تومان،

فاطمه، نرگس و لادن هر کدام یکی از اجناس زیر را خریده اند. با توجه به مقدار پول پرداختی هر کدام، نام جنسی را که خریده اند؛ مشخص کنید.

۲۰۰۰۰ تومان

۵۰۰۰۰ تومان

۳۰۰۰۰ تومان

اسکناس های پرداختی فاطمه

نام جنس: .....

اسکناس های پرداختی لادن

نام جنس: .....

اسکناس های پرداختی نرگس

نام جنس: .....

تفریق

به علت کاهش بارندگی، میزان آب‌های ذخیره کم می‌شود.
بنابراین برای کمک به حفظ محیط زیست، باید در مصرف
آب صرفه‌جویی کرد.

آیا
می‌دانید?

تفریق‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 835 \\ - 217 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 492 \\ - 58 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 500 \\ - 327 \\ \hline \end{array}$$

$$759 - 287 =$$

$$564 - 29 =$$

$$680 - 246 =$$

$$908 - 325 =$$

مسئله

۱- در یک کارگاه نجاری ۸۷۶ صندلی ساخته شد که ۳۲۸ عدد آن فروخته شد. در این کارگاه چند صندلی مانده است؟

۲- فروشگاه‌های ۷۵۰ بطری روغن مایع داشت. ۵۶۰ بطری آن فروخته شد. در این فروشگاه چند بطری روغن مانده است؟

۳- در میدان تره‌بار ۷۰۰ کارتن پرتقال بود. ۴۸۰ کارتن آن فروخته شد. چند کارتن پرتقال مانده است؟

مانند نمونه تفریق‌های زیر را انجام دهید.

$$\begin{array}{r} 50000 \\ - 20000 \\ \hline 30000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 70000 \\ - 30000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90000 \\ - 50000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40000 \\ - 10000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30000 \\ - 20000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 60000 \\ - 50000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80000 \\ - 40000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40000 \\ - 30000 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 60 \text{ هزار} \\ - 30 \text{ هزار} \\ \hline 30 \text{ هزار} = 30000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 50 \text{ هزار} \\ - 20 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 70 \text{ هزار} \\ - 50 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90 \text{ هزار} \\ - 40 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 30 \text{ هزار} \\ - 10 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 80 \text{ هزار} \\ - 20 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 40 \text{ هزار} \\ - 30 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

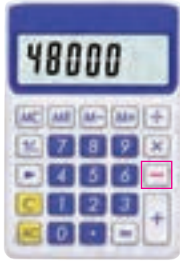
$$\begin{array}{r} 20 \text{ هزار} \\ - 10 \text{ هزار} \\ \hline \end{array}$$

$$70000 - 20000 = 50000$$

$$50000 - 30000 =$$

$$90000 - 60000 =$$

$$40000 - 10000 =$$

آقای ابراهیمی برای خرید این ریش تراش ۳۰۰۰۰۰ تومان به فروشنده داد. فروشنده برای محاسبه بقیه پول او، از ماشین حساب استفاده کرد و ۴۸۰۰۰ تومان به او پس داد.

۲۵۲۰۰۰ تومان

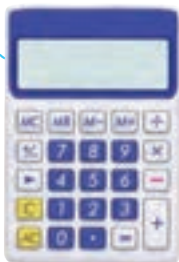
تفریق‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۶۵۹۷۲۰ - ۴۸۲۹۵۰ =$$

$$۷۲۰۰۰۰ - ۴۹۰۰۰۰ =$$

$$۹۷۳۲۵ - ۷۴۸۲۶ =$$

$$۵۶۴۲۰۰ - ۴۷۰۰۰۰ =$$

کدام گزینه پاسخ تفریق زیر را نشان می‌دهد؟

$$۸۳۷۲۵۰ - ۶۴۷۳۰۰ =$$

۱۸۹'۹۵۰

۱۹۸'۵۹۰

تفریق با ماشین حساب

۸۶۰۰۰۰ تومان

۱- سینا ۹۵۰۰۰۰ تومان دارد. او این گوشی را خرید.
چند تومان برایش مانده است؟
تومان .....

۲- پریسا ۸۹۶۲۰۰ تومان در حساب پس انداز خود داشت،
او ۵۴۵۰۰۰ تومان از حساب خود برداشت کرد.
حالا پریسا چند تومان پس انداز دارد؟
تومان .....

۳- در یک مؤسسه خیریه ۱۲۰۰۰۰ پتو وجود داشت.
۸۵۰۰۰ پتو برای کمک به سیل زدگان فرستاده شد.
چند پتو مانده است؟

پتو .....

۹۲۰۰۰۰ تومان

۴- خانم اکبری ۷۶۰۰۰۰ تومان دارد.
اگر او بخواهد، این قالیچه را بخرد؛ چند تومان کم دارد؟
تومان .....

جدول رمز

ر	ف	د	س	ی	ا	غ	ت	ن	ب
۰	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹

برای انجام سرگرمی ها از جدول رمز استفاده کنید.

چه شغلی دارم؟

در شغل من وجود آب خیلی ضروری است ، شغل من به حفظ محیط زیست کمک می کند.
با کنار هم قرار دادن حرف مربوط به هر عدد می توانی شغل مرا پیدا کنی.

۴۸۵۹۶۵۹ : .....

عدد مربوط به هر حرف را بنویسید.

س	غ	غ
تعداد روزهای سال کیبسه		

ا	د
تعداد هفته های سال	

ف	س	غ	ن
سال رحلت امام خمینی (ره)			

سال تولد و حروف مربوط به سال تولد را با استفاده از جدول رمز بالابنویس.

سال تولد				
حروف				

پول

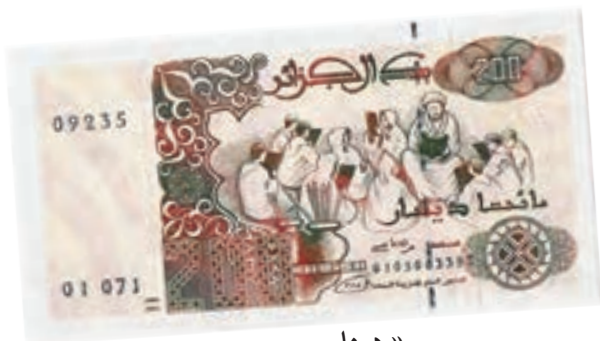
«ریال»

«یورو»

«دلار»

«دینار»

واحد پول برخی کشورها با هم متفاوت است.

آیا می دانید؟

تاریخ .....

کدام دسته از پول‌های زیر، برابر یک اسکناس ۵۰۰۰ تومانی است؟

در هر ردیف، کدام دسته از پول‌های زیر برابر یک اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی است؟

۵۰۰/۰۰۰ ریال

۵۰/۰۰۰ تومان

در جاهای خالی عدد مناسب بنویسید.

چک پول ۵۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ۱۰۰۰۰ تومانی

چک پول ۵۰۰۰۰ تومانی برابر است با ..... اسکناس ۵۰۰۰ تومانی

ارزش پول‌های هر ردیف را مقایسه کنید و علامت مناسب بگذارید.

با مقدار پول هر ردیف، کدام جنس را می توان خرید؟

۵۵۰۰۰ تومان

۵۰۰۰۰ تومان

۴۸۰۰۰ تومان

۶۷۰۰۰ تومان

گفتگو کنید

با ۵۰۰۰۰ تومان چه چیزهایی می توانیم بخریم؟

مقدار پول های هر ردیف را بنویسید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

تومان .....

مقدار پول های هر ردیف را حساب کنید.

تومان .....

تومان .....

تومان .....

مقدار پول های هر ردیف، قیمت هر جنس را نشان می دهد.
مانند نمونه قیمت هر جنس را بنویسید.

۶۰۰۰۰ تومان

تومان .....

تومان .....

۱- علی ۶۰۰۰۰ تومان داشت. او این توپ را خرید.
چقدر برای او مانده است؟

۴۰۰۰۰ تومان

تومان .....

۲- ساناز این چتر را خرید و یک چک پول ۵۰۰۰۰ تومانی به فروشنده داد.
چقدر باید پس بگیرد؟

۳۰۰۰۰ تومان

تومان .....

۳- آقای حسینی ۸۰۰۰۰ تومان پول دارد.
او برای خرید این تابلو چقدر پول کم دارد؟

۹۰۰۰۰ تومان

تومان .....

۴- اگر شما ۷۰۰۰۰ تومان پول داشته باشید. و ۳۰۰۰۰ تومان آن را خرج کنید چقدر برای شما می ماند؟

تومان .....

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.
 — در نقشه زیر فاصله شهرها به کیلومتر نوشته شده است.
 خانواده آقای سعیدی می‌خواهند از تهران به مشهد بروند. آنها باید چند کیلومتر راه را طی کنند؟

— سمیرا ۱۰۰۰۰ تومان پول داشت. او از فروشگاه مدرسه یک ساندویچ مرغ به قیمت ۷۵۰۰ تومان خرید، چقدر از پول او مانده است؟

— آقای رضایی برای رنگ آمیزی خانه‌ی خود، ۶۵۸۰۰۰ تومان برای خرید رنگ و ۹۲۰۰۰۰ تومان برای دستمزد پرداخت کرده است. او برای نقاشی خانه خود چقدر هزینه کرده است؟

— اتوبوسی می‌خواهد از قم به اهواز برود. فاصله قم تا اهواز ۶۸۱ کیلومتر است. اتوبوس ۲۷۴ کیلومتر از این مسیر را طی کرده است. چند کیلومتر از مسیر مانده است؟

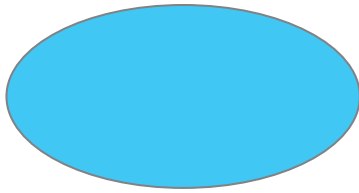
اشکال هندسی

در بسیاری از وسایلی که در محیط زندگی ما وجود دارد؛
اشکال هندسی دیده می شود.

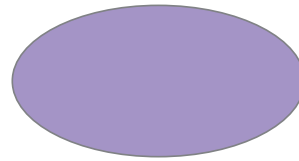
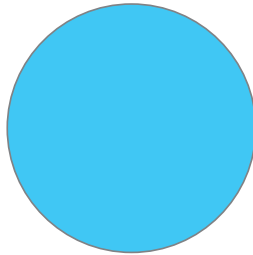
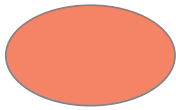
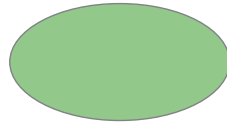
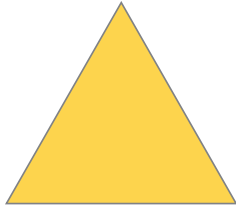
آیا
می دانید؟

به شکل مقابل توجه کنید.
نام این شکل بیضی است.

از بین شکل‌های زیر، بیضی‌ها را مشخص کنید.

کدام یک از قاب‌های زیر به شکل بیضی است؟

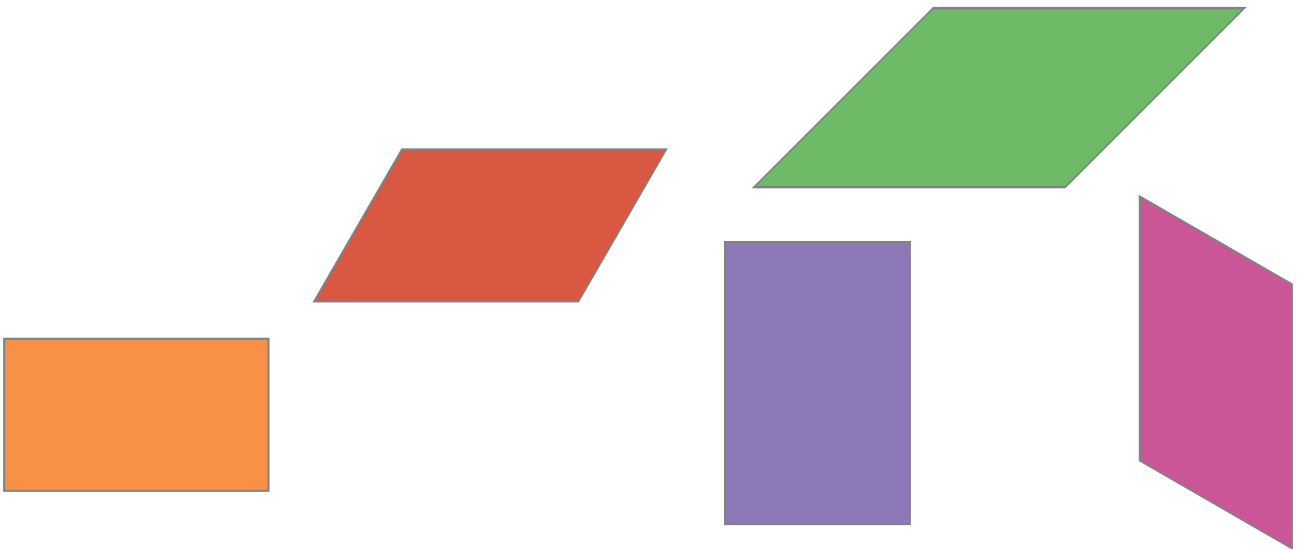
هر یک از تصاویر زیر به چه شکلی است؟ نام آن شکل را بنویسید.

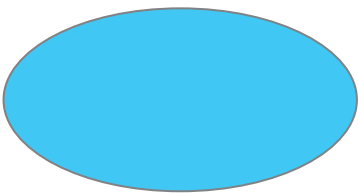

به شکل مقابل نگاه کنید.
این شکل **متوازی الاضلاع** نام دارد.
ضلع های آن را اندازه گیری کرده و در جاهای خالی بنویسید.
همان طور که می بینید در متوازی الاضلاع، ضلع های روبرو با هم مساوی هستند.

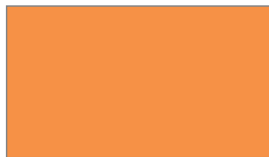
از بین شکل های زیر متوازی الاضلاع را مشخص کنید.

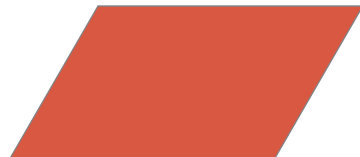
نام هر یک از شکل های زیر را بنویسید.

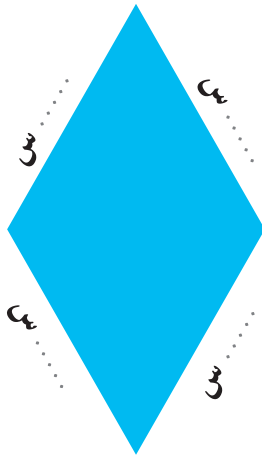
.....

.....

.....

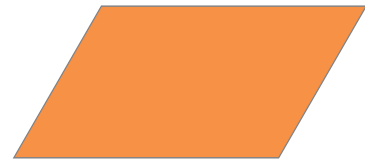
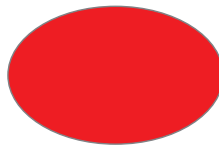

به شکل مقابل توجه کنید.
 نام این شکل **لوزی** است.
 ضلع های آن را اندازه گیری کرده و در جاهای خالی بنویسید.
 همان طور که می بینید در لوزی، همه ضلع ها با هم مساوی هستند.

کدام یک از کاشی های زیر لوزی شکل است.

نام هر یک از شکل های زیر را بنویسید.

.....

.....

.....

با استفاده از چوب کبریت یک لوزی بسازید.

با یک لیوان یا استکان، یک دایره بکشید.

بهترین وسیله برای کشیدن دایره پرگار است که شکل آن را در مقابل می بینید.

هنگامی که می خواهیم با پرگار دایره بکشیم، جای نوک سوزن پرگار، مرکز دایره است.

با استفاده از پرگار، یک دایره بکشید و مرکز آن را مشخص کنید.

دهانه‌ی این پرگار به اندازه‌ی ۲ سانتی متر باز شده است.

و به وسیله‌ی آن دایره‌ی مقابل رسم شده است.

شما دهانه‌ی پرگار خود خود را یک بار به اندازه‌ی ۳ سانتی متر و بار دیگر به اندازه‌ی ۴ سانتی متر باز کنید و دو دایره بکشید و مرکز هریک از آنها را مشخص کنید.

گفت و گو کنید.

رسم دایره در چه حرفه‌هایی کاربرد دارد؟

تمرین های دوره‌ای (۲)

پوریا در کلاس نهم درس می‌خواند. او در روستا زندگی می‌کند.

فاصله‌ی این روستا تا شهر ۸ کیلومتر یعنی ..... متر می‌باشد.

پوریا هر روز ساعت ..... یعنی ..... صبح برای رفتن به مدرسه از خانه خارج می‌شود.

او فاصله روستا تا میدان ورودی شهر را با مینی بوس و بقیه مسیر را با تاکسی می‌رود. هزینه‌ی رفت و برگشت او در زیر نوشته شده است :

هزینه‌ی برگشت

تاکسی : ۱۵۰۰ تومان

مینی بوس : ۲۰۰۰ تومان

هزینه‌ی رفت

مینی بوس : ۲۰۰۰ تومان

تاکسی : ۱۵۰۰ تومان

کل هزینه‌ی رفت و برگشت پوریا در یک روز ..... تومان است.

او در روزهای زوج یعنی ..... ، ..... ، .....

در ساعت ۱۵:۳۰ یعنی ..... بعد از ظهر به خانه می‌رسد و بقیه روزها ساعت ۱۴:۳۰ یعنی

..... بعد از ظهر به خانه می‌رسد.

تمرین های دوره‌ای (۲)

زهرآ ۴ اسکناس ۱۰۰۰۰۰ تومانی یعنی ..... تومان دارد.
او برای خریدن این کیف چند تومان کم دارد؟

۶۰۰۰۰ تومان

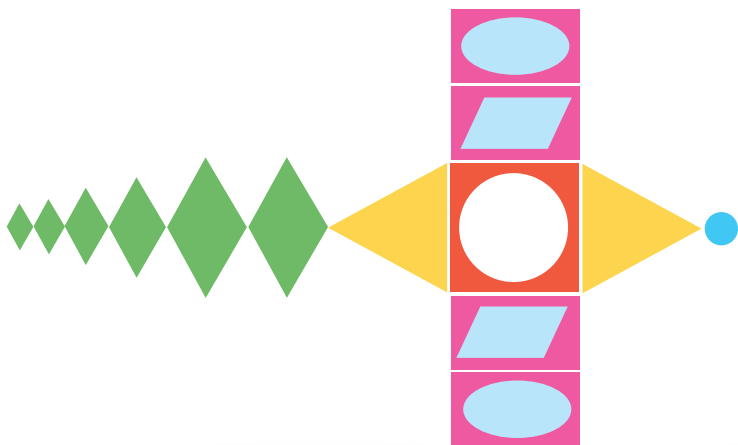

..... تومان

برای خرید این شلوار پول‌های زیر پرداخت شده است.
قیمت این شلوار چند تومان است؟

نام اشکال هندسی را که در این طرح می‌بینید؛ بنویسید.

گنجایش

صرفه جویی در مصرف بنزین، به حفظ محیط زیست
کمک می کند.

آیا
می دانید؟

۱

۲

آیا می‌توانید بگویید در شکل (۱) چرا لیوان از آب پر نشده است؟

آیا می‌توانید بگویید در شکل (۲) چرا آب روی زمین ریخته شده است؟

لیوان بیشتر آب می‌گیرد یا استکان؟

لیوان بیش‌تر از استکان آب می‌گیرد؛ یعنی:

«گنجایش لیوان از گنجایش استکان بیشتر است»

آموزگار به مریم یک لیوان و به زهره یک استکان داد و از آنها خواست که گنجایش این پارچ را اندازه بگیرند.

مریم با ۸ لیوان آب، پارچ را پر کرد و گفت: «گنجایش این پارچ برابر با ۸ لیوان آب است.»
 زهره با ۱۴ استکان آب، پارچ را پر کرد و گفت: «گنجایش این پارچ برابر با ۱۴ استکان آب است.»
 آیا می‌توانید بگویید چرا اندازه‌ها یکی نشد؟

همان طور که در صفحه ی قبل دیدید، وقتی پارچ را با پیمانه های مختلف از آب پر کردیم، اندازه های متفاوتی به دست آمد.

برای این که اندازه ها یکسان شود، باید مایعاتی مانند آب، نفت، شیر و... را با یک واحد مشخص اندازه بگیریم. برای اندازه گیری می توان از پیمانه ای که گنجایش آن یک لیتر است، استفاده کرد.

واحد اندازه گیری مایعات، لیتر است.

مانند نمونه، با توجه به هر شکل جاهای خالی را پر کنید.

این پاکت شیر ۱ لیتر... است.

خانم کریمی ۳۵ ..... بنزین زده است.

این مایع ظرف شویی ..... است.

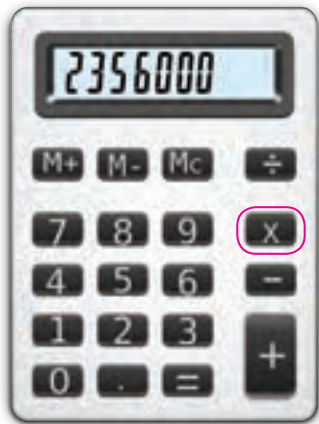
اجناسی را که واحد اندازه‌گیری آن‌ها لیتر است؛ مشخص کنید.

فعالیت

به موادی که در آشپزخانه وجود دارد، توجه کنید. کدام یک با لیتر اندازه‌گیری شده‌اند؟

قیمت یک کیلوگرم شکر ۲۴۸۰ تومان است.
 قنادی ۹۵۰ کیلوگرم شکر خرید.
 او با ماشین حساب قیمت شکرها را حساب کرد
 و ۲/۳۵۶/۰۰۰ تومان به فروشنده پرداخت کرد.

ضرب‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۵۶۹۰ \times ۲۳۷ =$$

$$۶۸۷۵ \times ۵۷۰ =$$

$$۷۳۲۴ \times ۸۹ =$$

$$۴۵۶۱ \times ۴۳۲ =$$

$$۳۰۹۶ \times ۶۲۰ =$$

$$۸۵۱۹ \times ۲۶۴ =$$

با توجه به قیمت هر جنس، مبلغ پرداختی برای هر ردیف را مشخص کنید.

قیمت ۸۵ کیلو توت فرنگی ..... تومان

قیمت ۱۲۰ کیلو خیار ..... تومان

قیمت ۱۰۵ کیلو هلو ..... تومان

ضرب با ماشین حساب

برای فروشگاه‌های اجناس زیر خریداری شده است.
در هر ردیف قیمت اجناس را با توجه به تعداد مشخص شده، حساب کنید.

۶۲۰۰ تومان

قیمت ۴۸ لامپ ..... تومان

۵۵۰۰ تومان

قیمت ۲۳۰ کلید برق ..... تومان

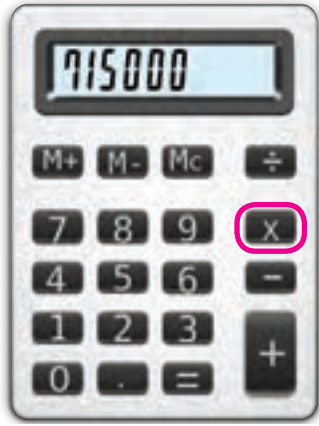
۱۸۷۰ تومان

قیمت ۳۵۰ فازمتر ..... تومان

۴۵۰۰ تومان

قیمت ۷۵۰ پریز ..... تومان

در یک کارخانه روزانه ۳۲۵۰۰ مسواک تولید می‌شود.
میزان تولید مسواک این کارخانه در ۲۲ روز ۷۱۵۰۰۰ است.

ضرب‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

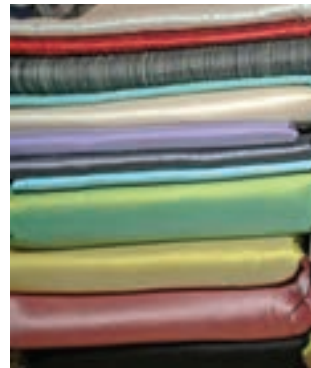
$$۶۲۳۵۰ \times ۷۳ =$$

$$۲۹۳۰۴ \times ۵۶ =$$

$$۹۳۷۶۱ \times ۴۸ =$$

$$۵۳۵۰۰ \times ۳۹ =$$

قیمت اجناس زیر را حساب کنید.

قیمت ۲۴ قیچی ..... تومان

قیمت ۳۵ متر پارچه ..... تومان

خانم محمدی برای جشن تولد فرزندش ۱۷ پیتزا سفارش داد.
قیمت آنها را حساب کنید.

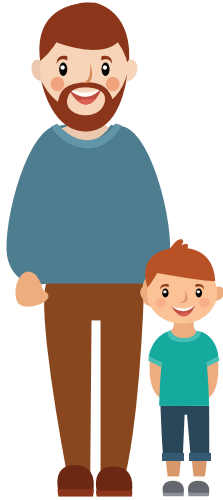

۱۴۸۰۰ تومان

تومان .....

جدول زیر را کامل کنید.

میزان تولید در ۲۱ روز	میزان تولید روزانه	نام کالا
۴۷۳۹۷۰ شیشه	۲۲۵۷۰ شیشه	مربای آلبالو
	۳۵۲۸۰ قوطی	نخودفرنگی
	۱۸۹۶۰ شیشه	رب انار
	۲۱۵۴۰ قوطی	ذرت

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

قد سینا ۹۲ سانتی متر است.

قد پدرش ۲ برابر قد او است.

$$۹۲ \times ۲ = ۱۸۴$$

یعنی:

قد پدر سینا ۱۸۴ سانتی متر است.

۹۵ سانتی متر

عرض پنجره ای ۹۵ سانتی متر است، برای تهیه پرده،

۳ برابر آن پارچه توری خریداری شد.

یعنی ..... سانتی متر

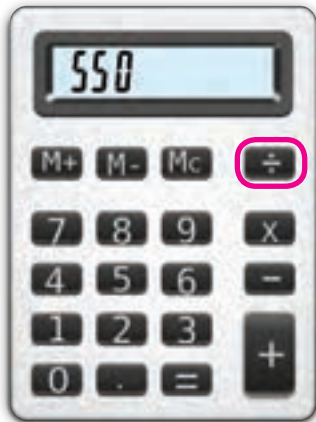
خانم احمدی در روز عاشورا شله زرد می پزد.

او معمولاً برای یک کیلو برنج، ۳ برابر آن شکر می ریزد.

خانم احمدی برای ۱۲ کیلو برنج چند کیلوگرم شکر نیاز دارد؟

جدول زیر را کامل کنید.

	۴ برابر	۷ برابر	۳ برابر
۸۵۰ تومان			

کارگران کارخانه‌ای می‌خواهند ۲۶۴۰۰ قوطی پودر لباسشویی را در کارتن‌های ۴۸ تایی بسته‌بندی کنند. آنها به ۵۵۰ کارتن احتیاج دارند. توضیح دهید عدد ۵۵۰ چگونه به دست آمده است؟

تقسیم‌های زیر را با ماشین حساب انجام دهید.

$$۳۹۴۱۶ \div ۵۲ =$$

$$۵۶۵۱۵ \div ۸۹ =$$

$$۴۹۵۶۰ \div ۸۲۶ =$$

$$۴۸۴۲۵ \div ۳۲۵ =$$

با ۷۸۰۰۰ تومان ۱۲ روسری خریده‌ایم قیمت هر روسری چقدر است؟

می‌خواهیم ۳۸۴۰۰ کیلوگرم نخود را در کیسه‌های ۱۲۰ کیلوگرمی بسته‌بندی کنیم. چند کیسه لازم داریم؟

تقسیم با ماشین حساب

جاهای خالی را کامل کنید.

قیمت ۱۲ قوطی رب

۵۴۰۰۰ تومان

قیمت یک قوطی رب گوجه فرنگی

..... تومان است.

قیمت ۴۸ بسته دستمال کاغذی

۸۲۵۶۰ تومان

قیمت یک بسته دستمال کاغذی

..... تومان است.

با ۱۷۸۸۰ تومان چند خودکار می توانیم بخریم؟

۷۴۵ تومان

..... خودکار

با ۲۸۳۲۰ تومان چند بسته کلوچه می توانیم بخریم؟

۵۹۰ تومان

..... بسته کلوچه

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

کشاورزی می‌خواهد دور زمین خود را درخت کاری کند. دور زمین او ۴۳۷۲ متر است. اگر او در هر ۴ متر یک درخت بکارد، به چند درخت نیاز دارد؟

از باغی در شهر دامغان ۸۴ کیلو پسته چیده شده است؛ اگر پسته‌ها کیلویی ۳۲۰۰۰ تومان فروخته شود، از فروش پسته‌ها چقدر به دست آمده است؟

در کارخانه‌ای، ۲۱۲۵۰ کیلوگرم برنج را بین ۸۵۰ کارگر تقسیم کردند، به هر کارگر چندکیلوگرم برنج رسید؟

در یک استادیوم ورزشی ۲۵ ردیف صندلی چیده شده است. در هر ردیف ۴۸۰ صندلی قرار دارد. در این استادیوم چند صندلی چیده شده است؟

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- مدرسه‌ای می‌خواهد برای ۳۸ دانش‌آموز لباس ورزشی تهیه کند. اگر قیمت هر دست لباس ۲۳۹۰۰ تومان باشد، پول خرید این لباس‌ها چقدر می‌شود؟

۲- قیمت یک سشوار ۲۵۵۰۰۰ تومان است. اگر ۱۸۷۰۰۰ تومان داشته باشیم، برای خرید این سشوار چقدر کم داریم؟

۳- دامداری ۴۱۶۵ کیلو روغن را به‌طور مساوی در ۲۴۵ ظرف ریخته است. او در هر ظرف چند کیلوگرم روغن ریخته است؟

۴- شهرداری منطقه‌ای ۳۱۲۰ کیلوگرم مواد بازیافتی فلزی و ۶۷۵۰ کیلوگرم مواد بازیافتی پلاستیکی جمع‌آوری کرده است. این منطقه چند کیلوگرم مواد بازیافتی را جمع‌آوری کرده است؟

تاریخ .....

۵ س

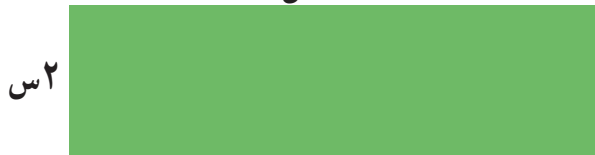

$$۵ \times ۴ = ۲۰ \text{ سانتی متر}$$

محیط این مربع ۲۰ سانتی متر است.

توضیح دهید، محیط مربع چگونه به دست آمده است؟

۷ س

$$۷ + ۲ = ۹ \text{ سانتی متر}$$

$$۹ \times ۲ = ۱۸ \text{ سانتی متر}$$

محیط این مستطیل ۱۸ سانتی متر است.

توضیح دهید محیط مستطیل چگونه به دست آمده است؟

محیط شکل های زیر را به دست آورید.

۳ س

۸ س

..... سانتی متر

۶ س

..... سانتی متر

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.

۱- می‌خواهیم دور یک زمین مربع شکل را دیوار بکشیم. اگر اندازه هر ضلع آن ۱۲۵ متر باشد. محیط این زمین چقدر است؟

۲- طول یک زمین کشاورزی مستطیل شکل، ۱۲۰ متر و عرض آن ۷۰ متر است. محیط این زمین را حساب کنید.

۳- یک رومیزی به شکل مربع است. می‌خواهیم دور آن را نواردوزی کنیم. اگر طول هر ضلع آن ۱۵۰ سانتی‌متر باشد محیط این رومیزی چند سانتی‌متر است؟

۴- باغچه‌ای به شکل مستطیل است می‌خواهیم دور آن را گل بکاریم. اگر طول آن ۳۷۰ سانتی‌متر و عرض آن ۲۱۵ سانتی‌متر باشد، محیط این باغچه را حساب کنید.

مساحت

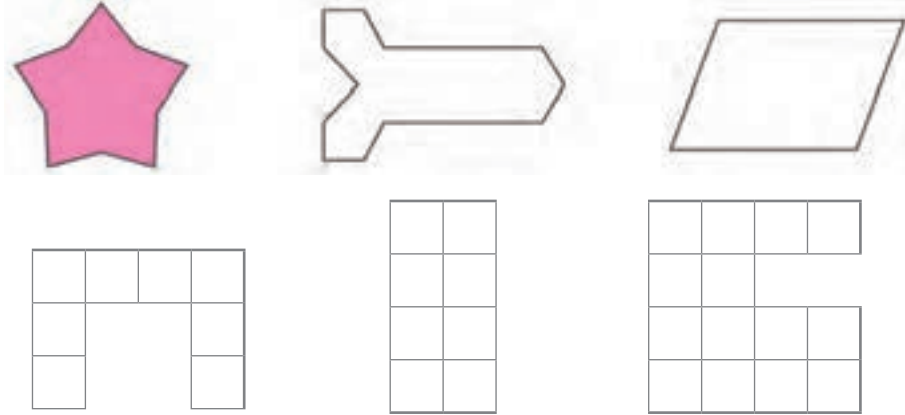

مساحت کشور ایران ۱۶۴۸۱۵۹ کیلو متر مربع است.

آیا
می دانید?

مانند نمونه داخل هر یک از شکل‌های زیر را رنگ کنید.

در هر یک از شکل‌های بالا، قسمت رنگ شده، مساحت آن شکل است.

برای رنگ کردن دیوار، سرامیک کردن دیوار، کف حمام و ... مساحت آن را اندازه‌گیری می‌کنند.

گفت و گو کنید.

اندازه‌گیری مساحت، در چه موارد دیگری کاربرد دارد؟

معلم یک مستطیل روی تابلو کشید و از رضا و علی خواست مساحت آن را حساب کنند

علی با کارت سبز حساب کرد و گفت: مساحت مستطیل، ۴ کارت سبز است.

رضا با کارت قرمز حساب کرد و گفت: مساحت مستطیل، ۸ کارت قرمز است.

آیا می‌توانید بگویید چرا اندازه‌ها یکی نشد؟

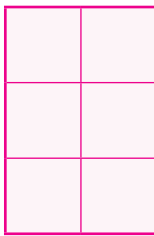
همان طور که در صفحه‌ی قبل دیدید وقتی برای به دست آوردن مساحت مستطیل از دو کارت با اندازه‌های مختلف استفاده کردیم اعداد متفاوتی به دست آمد.
به همین دلیل برای اندازه‌گیری مساحت، از مربعی استفاده می‌کنیم که طول هر ضلع آن یک سانتی متر است و مساحت آن برابر است با «یک سانتی متر مربع»

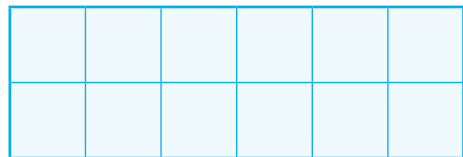
بنابر این می‌توان گفت :

یکی از واحدهای اندازه‌گیری مساحت،
سانتی متر مربع است.

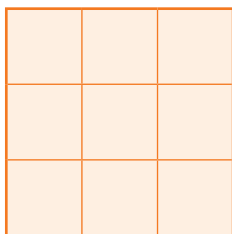
اگر هر یک از مربع‌های کوچک یک سانتی متر مربع باشد، مساحت هر یک از شکل‌های زیر چند سانتی متر مربع است؟

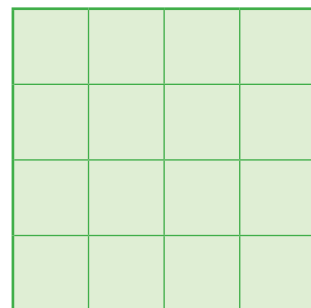
..... سانتی متر مربع

..... سانتی متر مربع

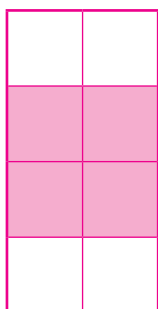

..... سانتی متر مربع

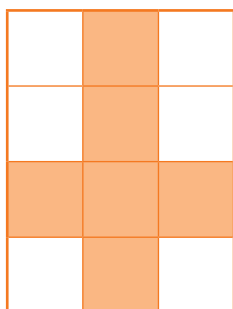

..... سانتی متر مربع

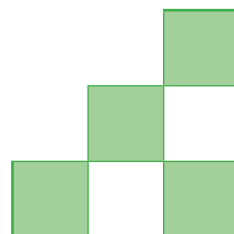
مساحت قسمت‌های رنگ شده هر یک از شکل‌های زیر، چند سانتی‌متر مربع است؟

..... سانتی‌متر مربع

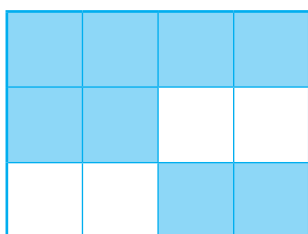

..... سانتی‌متر مربع

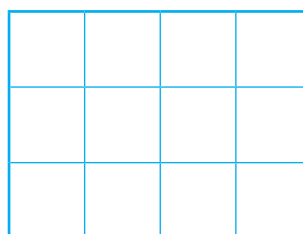

..... سانتی‌متر مربع

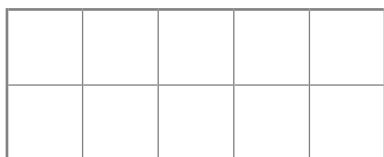
مانند نمونه در هر یک از شکل‌های زیر، به اندازه مساحت داده، شده رنگ کنید.

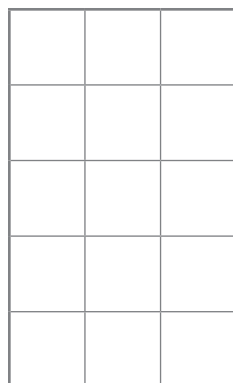
۸ سانتی‌متر مربع

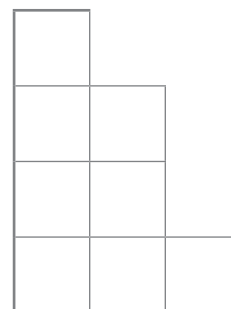
۱۰ سانتی‌متر مربع

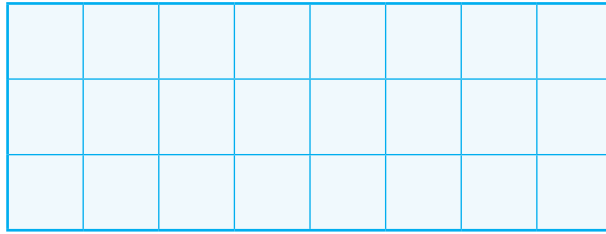
۱ سانتی‌متر مربع

۱۲ سانتی‌متر مربع

۵ سانتی‌متر مربع

طول این مستطیل ۸ سانتی متر و عرض آن ۳ سانتی متر است ؛

یعنی این مستطیل ۳ ردیف دارد و هر ردیف از ۸ مربع تشکیل شده است .

پس مساحت آن برابر است با :

$$\text{سانتی متر مربع } 24 = 3 \times 8$$

بنابر این می توان گفت :

$$\text{عرض} \times \text{طول} = \text{مساحت مستطیل}$$

مساحت هریک از مستطیل های زیر را به دست آورید .

ابتدا طول و عرض مستطیل را اندازه بگیرید، سپس مساحت آن را به دست آورید.

۱- طول یک کاشی 20° سانتی متر و عرض آن 15 سانتی متر است. مساحت این کاشی چند سانتی متر مربع است؟

۲- یک تابلوی معرّق به شکل مستطیل داریم. اگر طول آن 30° سانتی متر و عرض آن 25 سانتی متر باشد، مساحت این تابلو چقدر است؟

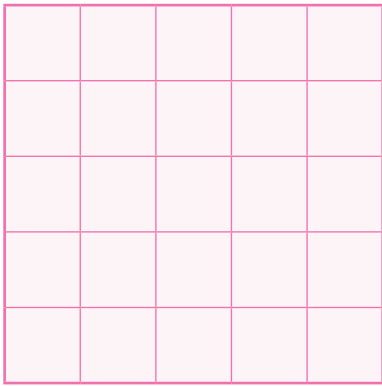
۳- یک سجّاده‌ی نماز به شکل مستطیل است. اگر طول آن 90° سانتی متر و عرض آن 55 سانتی متر باشد، مساحت آن چقدر است؟

طول و عرض کتاب ریاضی خود را اندازه بگیرید و مساحت آن را به دست آورید.

طول و عرض میز معلم کلاس را اندازه بگیرید و مساحت آن را حساب کنید.

ریاضی در
زندگی من

طول هر ضلع این مربع ۵ سانتی متر است؛
یعنی این مربع ۵ ردیف دارد و هر ردیف
از ۵ مربع تشکیل شده است.

پس مساحت آن برابر است با: سانتی متر مربع $۵ \times ۵ = ۲۵$

می دانیم که:

در هر مربع طول ضلع ها با هم برابر است.

بنابراین می توان گفت:

اندازه همان ضلع $\times$ اندازه یک ضلع = مساحت مربع

مساحت هر یک مربع های زیر را به دست آورید.

برای اندازه‌گیری مساحت دیوار، حیاط، باغچه و ... از مربعی استفاده می‌کنیم که طول هر ضلع آن یک متر است و مساحت آن برابر است با «یک متر مربع» بنابراین می‌توان گفت:

یکی دیگر از واحدهای اندازه‌گیری مساحت، «متر مربع» است.

برای اندازه‌گیری مساحت‌های زیر، کدام واحد مناسب‌تر است با علامت ✓ مشخص کنید.

متر مربع	سانتی‌متر مربع	
		مساحت حیاط
		مساحت کف اتاق
		مساحت یک کاشی
		مساحت جلد کتاب

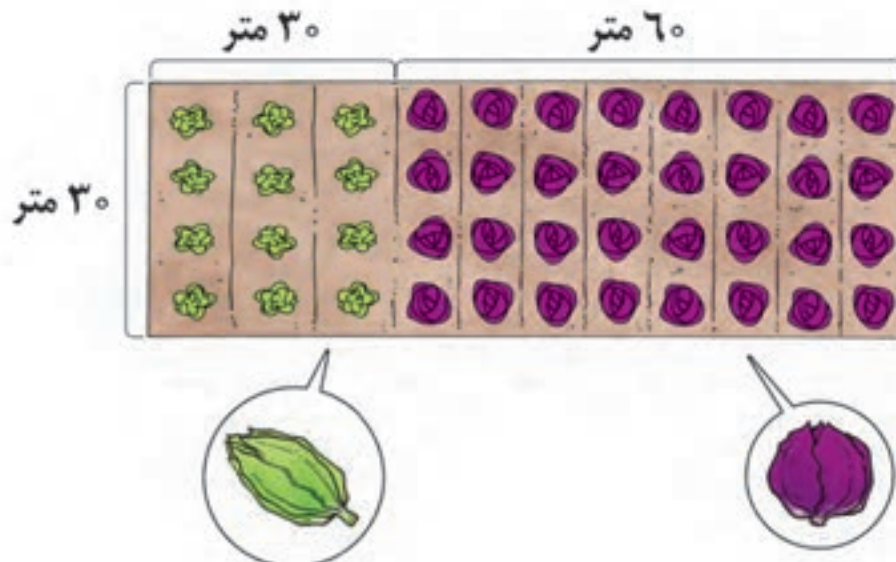
۱- اتاقی به شکل مستطیل است. می‌خواهیم کف آن را موکت کنیم. اگر طول این اتاق ۵ متر و عرض آن ۳ متر باشد، مساحت آن چند متر مربع است؟

۲- آشپزخانه‌ای به شکل مربع است. می‌خواهیم کف آن را سرامیک کنیم. اگر طول هر ضلع آن ۴ متر باشد، مساحت آن چند متر مربع است؟

۳- سالنی به شکل مستطیل است. اگر طول آن ۱۵ متر و عرض آن ۱۲ متر باشد، مساحت آن چقدر است؟

در این زمین کشاورزی، کلم و کاهو کاشته‌اند. با توجه به شکل، مساحت هر قسمت را حساب کنید.

مسأله (۳)

برای انجام محاسبات از ماشین حساب استفاده کنید.
خانم سلطانی می خواهد اجناس زیر را بخرد.
قیمت آنها چقدر می شود.

۱۷۵۰۰ تومان

تومان .....

۱۴۸۰۰ تومان

اگر او ۵۰۰۰۰ تومان داشته باشد، آیا می تواند این اجناس را بخرد؟

۱۶۴۰۰ تومان

آقای کریمی می خواهد ۶ بطری روغن بخرد.
قیمت آنها چند تومان می شود.

تومان .....

اگر او ۳۵۰۰۰ تومان داشته باشد، آیا می تواند این تعداد روغن را بخرد؟

سمانه می خواهد اجناس زیر را بخرد. قیمت آنها چند تومان می شود؟ .....

۲۵۰۰۰ تومان

۷۵۰۰ تومان

۱۷۵۰۰ تومان

اگر او ۵۰۰۰۰ تومان داشته باشد، آیا می تواند این اجناس را بخرد؟

۲۳۷۰۰ تومان

۱۵۳۰۰ تومان

مرتضی می خواهد اجناس زیر را بخرد.

قیمت آنها چند تومان می شود؟

تومان .....

اگر او یک چک پول ۵۰۰۰۰۰ تومانی به فروشنده بدهد، چند تومان باید پس بگیرد؟

تومان .....

آرمین می خواهد اجناس زیر را بخرد.

۲۸۷۰۰ تومان

۱۵۸۲۰ تومان

۲۳۳۵۰ تومان

قیمت آنها چند تومان می شود؟ .....

اگر او ۷۰۰۰۰۰ تومان به فروشنده بدهد؛ چند تومان باید پس بگیرد؟

تومان .....

خانم حسنی می خواهد ۴ کیلو گیلاس بخرد.

قیمت آن چند تومان می شود؟ .....

گیلاس کیلویی ۵۲۰۰ تومان

اگر او ۳۰۰۰۰۰ تومان به فروشنده بدهد؛ چند تومان باید پس بگیرد؟

تومان .....

تمرین های دوره‌ای (۳)

آقای سهرابی و خانواده اش در تاریخ ۹۵/۱/۳ برای زیارت به طرف شهر مشهد حرکت کردند.

را دید و به پدرش گفت:

مشهد ۱۸۰ کیلومتر
Mashhad 180 KM

حمید چند ساعت بعد از حرکت، تابلوی

..... به شهر مشهد مانده است.»

آقای سهرابی در راه، ۴۵ ..... بنزین زد.

قیمت یک لیتر بنزین ۱۰۰۰ تومان بود. او مبلغ ..... تومان بابت هزینه بنزین پرداخت کرد.

آنها ساعت ۲۱ یعنی ..... شب به مشهد رسیدند.

آقای سهرابی و خانواده اش در مدت اقامت خود در مشهد، به زیارت حرم امام رضا رفتند و از مکان‌های دیدنی شهر مانند بازار رضا و موزه آرامگاه نادری بازدید کردند.

خانم سهرابی برای سوغاتی ۳ بسته زرشک به قیمت ۵۱۰۰۰ تومان خرید
قیمت هر بسته زرشک ..... تومان بود.

آنها در تاریخ ۹۵/۱/۱۸ یعنی ..... روز بعد با خاطرات
خوش به شهر خود بازگشتند.

تمرین های دوره‌ای (۳)

قیمت ۵ بستنی ۴۸۰۰ تومان است.
قیمت هر بستنی چند تومان است؟

عرض سالن مدرسه‌ای ۴ متر و طول آن، ۳ برابر عرض آن می‌باشد.
طول این سالن چند متر است؟

می‌خواهند این سالن را کفپوش کنند، مساحت کف این سالن چقدر است؟

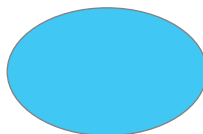
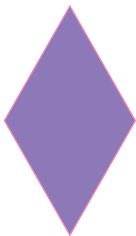
یک باشگاه ورزشی در روزهای زوج مخصوص آقایان و در روزهای فرد مخصوص بانوان است.
سعید در این باشگاه ثبت نام کرده است.

او در روزهای ..... ، ..... ، ..... به این باشگاه
می‌رود.

اکنون در چه ماهی هستیم؟

۵ ماه بعد می‌شود ماه .....

نام هر شکل را بنویسید.

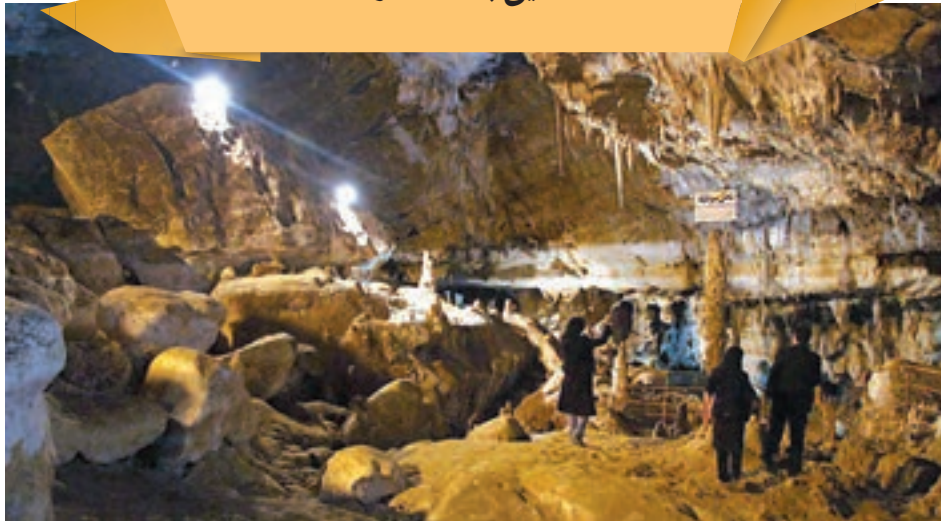

.....

.....

.....

آشنایی با استان زنجان

استان زنجان یک میلیون و پانصد هزار و هفتصد و سی و چهار (به رقم: .....) نفر جمعیت دارد.

مرکز این استان، شهر زنجان است.

سلطانیه، ابهر و طارم از شهرهای معروف این استان هستند.
بر اساس سرشماری سال ۱۳۹۰:

سلطانیه ۲۸۵۹۲ نفر (به حروف: .....)

ابهر ۱۴۰۵۸۴ نفر (به حروف: .....)

و طارم ۴۶۶۱۶ نفر (به حروف: .....) جمعیت دارد.

جمعیت شهر سلطانیه از جمعیت شهر ابهر ..... است.

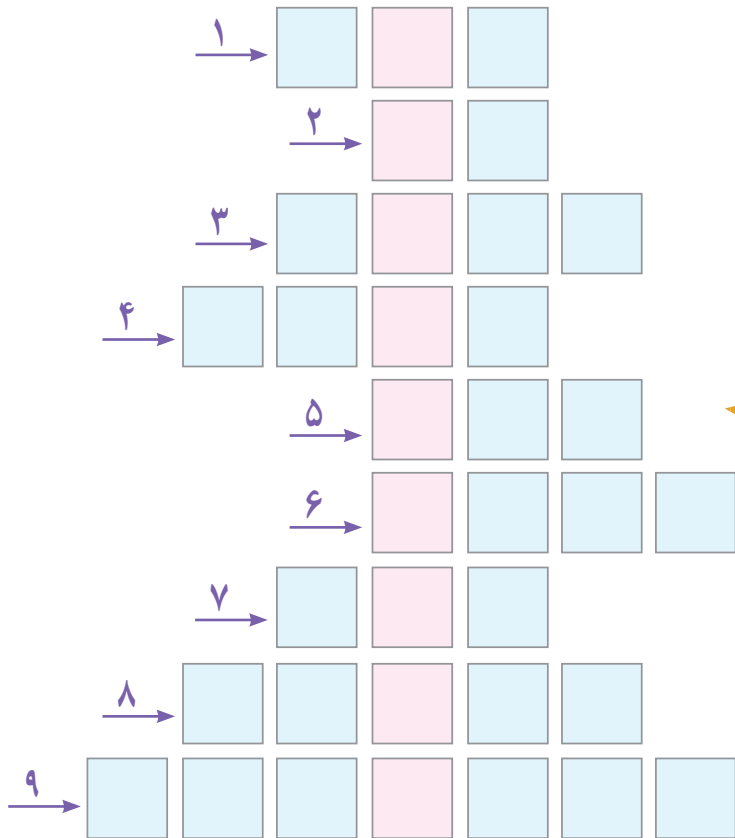
یکی از مکان های دیدنی استان زنجان، غار « کتله خور » است. فاصله‌ی این غار از تهران

۴۱۰ ..... است.

ملیله کاری، چاقوسازی، فرش و گلیم از صنایع دستی مهم استان زنجان می باشد.

جدول رمز دار

جدول را کامل کنید.
رمز جدول را از دایره‌ها کشف کنید.
رمز جدول چیست؟

- ۱- عدد قبل از ۱۹۱ می شود .....
- ۲- مدت زمان بازی فوتبال ..... دقیقه است.
- ۳- حاصل ضرب ۶۹×۱۰۰ می شود .....
- ۴- عدد بعد از ۷۰۹۶ می شود .....
- ۵- ۹ متر ..... سانتی متر است.
- ۶- ۹ کیلو متر ..... متر است.
- ۷- حاصل $۹۹۸ + ۱$ می شود .....
- ۸- عدد 65924 به فارسی می شود .....
- ۹- عدد شش میلیون و سیصد و نه هزار و دویست و هفتاد و پنج به رقم می شود .....

